

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Egy hónapra... 80 lej
Negyedévre... 220 lej
Félévre... 410 lej
Egész évre... 800 lej

Egyes szám ára: hét-
köznapi 4 lej, vasárnap
5 lej; az okiráltságban
pedig egy lejjel drágább

UJSÁG

Alapította Gombos Ferenc

SZERKESZTŐSÉG
és KIADÓHIVATAL:

Strada Regina Maria (vol.
Deák F.-u.) 35. Telefon 396
Temesvári szerkesztőség
és kiadó: Str. Avram Iancu
(volt Takarékpénztár-u.) 4

FŐSZERKESZTŐ:
DR. PAÁL ÁRPÁDCLUJ-KOLOZSVÁR
XXVII. évf. 146. számFELELŐS SZERKESZTŐ:
DR. ZÁGONI ISTVÁN

MI UJSÁG?

A görög forradalmi kormányt bizalmat szavaztak.
A Viitorul egy Romain Rollandék által aláírt kiáltványt hoz nyilvánosságra, mely a besszarábiai letartóztatottakért a világ közvéleményéhez fordul.
Eredményesen végződtek a román-magyar vasuti tárgyalások.
Marosvásárhelyen nagy offenzíva indult a városi gazdálkodás ellen.
A segesvári országon egy földbirtokos-család odapusztult az autókatasztrófában.
Szabolcska Mihály nyilatkozik az „Ujság”-nak a királyhágomelleli reformátusok püspökjelöléséről.
Márki Sándor Gödöllőn meghalt.
Az „Ujság” újabb jelentést ad az érettségi-frontról.
Lédererné ellentmondásokba keveredik az elnök keresztkérdései alatt.

Az orosz szálak Berlinton Kináig

A német-orosz összeköttetés szakításától tartanak Moszkvában. Budapesten kommunistákat tartóztatnak le. Befejezték a tiraspoli tárgyalásokat. Kinában lefoglalták egy szovjetkövettség személyzetét

A nagy külföldi lapok egyöntetűen hangoztatják, hogy a világ konszolidációjának teljes bekövetkezését az orosz agitáció hátráltatja, melynek létevéke, hogy a végleges békét minden eszközzel megfűszere. Beigazolást nyert, hogy a szovjetek Oroszországgal felvenni az érintkezést európai hatalmak részéről éppolyan veszedelmes, mint fel nem venni, s hogy az orosz probléma ilyen vagy amolyan megoldása nélkül világképről beszélni sem lehet.

Itt eszokorba gyűjtjük a világpolitikának azokat a híreit, amelyek akár közeli, akár távolabbi vonatkozásban összefüggést mutatnak ezzel a centrális problémával.

A német államok konferenciája

A prágai Ceske Slovo beszámol arról a rendkívül mély hatásról, melyet a német szövetséges államok miniszterelnökeinek Hinderburg elnökletével megtartott konferenciája, illetve ennek határozata Moszkvára gyakorolt. A határozat ugyanis úgy szól, hogy a francia jegyzék alapját képezheti a további tárgyalásoknak s ez annyit jelent, hogy Németország immár hajlandó belépni a Népszövetségbe. Az Izvestia kijelenti, hogy ez a határozat szakítást jelentene Orosz és Németország között.

Mintegy válasznak látszik a német határozatra a francia külügyminisztérium felhivatalos közlése, mely bejelenti, hogy a Ruhr-vidék diplomáciai likvidálása elkészült s most már csak a hadügyminiszter rendelete van hátra, mellyel a csapatok kivonása iránt intézkedik.

A magyar politikát

ugyancsak kommunista-ügy foglalkoztatja. Tegnap letartóztatották a Vági István-féle disszidens szocialista csoport harminckét vezetőjét, kommunista szervezkedés miatt. Farkas István szocialista a szerdai nemzetgyűlésen szemére vetette a kormánynak, hogy Vágiékat tulajdonképpen a hivatalos politika kergette szakadásba, mikor a szociáldemokrata front megbontására törekedett. Arra hivatkozik, hogy a rendőrség is tárgyalt annak idején Vágiékkal s a kormánynak nincs joga őket letartóztatni, mikor tőle kaptak biztatást a szervezkedésre.

Rakovszky István belügyminiszter tiltakozással felelt a vádakra. Ő — úgy mond — Vágiék mozgalmát az első pillanatban aggályosnak tartotta. Vágiék beismerték, hogy a programjuk kommunista és megállapították, hogy veszedelmes külföldi összeköttetésekkel rendelkeznek.

A Vági-féle szervezkedés nyomozását vezető rendőrtisztviselő Bécsbe, onnan Párisba utazik, hogy a letartóztatottak pénzforrásait megállapítsa. Állító-

alig máris megállapítást nyert, hogy a bécsi Landler-csoporttal és Párisban Joffe szovjetkövetettel tartottak összeköttetést.

Románia

külügyminisztérium most vette át Jovanovics tábornoktól, a tiraspoli tárgyalások elnökétől, a tárgyalásokról szóló jelentést, amelyet bizalmasan kezelnek. A Lupta szerint a kormány visszautasítja az oroszoknak a személyforgalom megkönnyítésére vonatkozó javaslatát, mert ezek elfogadása lehetővé tenné orosz propagandisták beözönlését az országba és a gazdasági jellegű javaslatokat is olyanoknak tekinti, amelyek titkon ugyanilyen célokat szolgálnának. A kormány egyébként azon az állásponton van, hogy a vegyes katonai bizottságoknak nincs más feladatuk, mint bizonyos határmenti incidensek megvizsgálása, vagyis r endőri természetű funkciók. Politikai jellegű kérdések e bizottságok hatáskörébe semmiesetre sem tartoznak. Viszont nem felel meg a valóságnak egyes köröknek azon állítása, hogy a kormány fel akarja mondani e katonai vegyes bizottságok működésére vonatkozó konvenciót, azonban csupán a bizottságok illetékessége alá tartozó ügyek elintézését engedi meg.

Kinában

Tiencsinben a szovjetkövettség öt főtisztviselőjét és száz kommunistának mondott fölkelőt letartóztatottak. Kinában egyébként — egy newyorki távirat szerint — a külügyminisztérium erőlyes hangú követelést terjesztett a sameni idegen diplomáciai testületek elé. Követeli, hogy a diplomaták kérjenek bocsánatot, azután haladéktalanul utazzanak el. Rendeljük vissza az idegen hadihajókat, Saament adják át a kínai hatóságoknak és a megölt kínaiak családtagjainak fizessenek kártérítést.

Az angol és francia főkonzul erre felhívták honfitársaikat, hogy haladéktalanul hagyják el Sament, mert zavargások fenyegetnek.

A Stinnes-Eisen rt.-t eladták

(Mühlheim.) Azok a tárgyalások, amelyek a Stinnes-Eisen A. G. eladása tárgyában folytak sikerrel ajrtak. Ez a részvénytársaság az elhunyt Stinnesnek legutolsó alkotásai közé tartozott, de nem a jelentéktelenek közül való volt. Ezeket a műveket most a Heinrich August Schultz-cég vette meg. A részvénytársasággal együtt birtokába került a hageni, kölni, brémai, lipcei és königsbergi telep is. Hogy és mennyiben érinti ez a mostani vásárlás a részvénytársaság által a legutóbbi években megszerzett vagyonokat, arról nem szivárgott ki hír.

Győz a küzdő ifjuság!

Írta: Paál Árpád

Az érettségi vizsgálatok írásbeli része befejeződött s az eredményeket nemcsak a szülők és gyermekek tábora, de a vizsgák közvetlen érdekeltiségében nem álló közönség is szokatlan izgalommal figyelte. Meg kell állapítanunk, hogy ez a nagy felfigyelés azokban az ország-részekben volt ilyen szokatlan izgalmu, ahol a népkisebbségek tömegesebben laknak. Eddig az érettségi híre az iskolák környékén tul is alig jutott el; ma a népkisebbségek által lakott országrészeknek legfőbb beszéd tárgya. Kilépett a szakkérdések nyugodt medréből és a sorsdöntő kérdések határába hullámozott át a leg-lázasanban.

Egy nehéz vizsgarendszer első alkalmazását fogadja ilyen súlyos aggodásu felindulás. A vizsgarendszer szabályait általános pedagógiai szempontból is már eleve túlzottaknak ítélték, a népkisebbségek pedig ezekben a szabályokban maguk elleni sok kiéleződést éreztek. Hogy helyes-e, vagy nem helyes ez a megítélés, arról jelenleg nem akarunk tárgyalni, mert a vizsgákra figyelés nagy erkölcsi erejét kár az ilyesmi vitatásával rontani. Azonban azt tényként minden nagyobb érdek sérelme nélkül megállapíthatjuk, hogy a vizsgarendszer nehézsége és kiélezettsége miatti aggodalom a legfőbb oka a vizsgák iránti lázas odafigyelésnek.

Végére a jövő nemzedék próbatételéről van ugyan szó, de ezen a próbatételen éppen a népkisebbségek egész mai társadalmi kockán érzi magát. Az élet jövője iránti számítások, az életkeresés minden kilitásai függnek attól, hogy milyen eredménnyel, milyen sikerrel juthat keresztül a vizsgákra a népkisebbségek ifjusága. Amugy is lényegesen leszálított számmal ment neki ez az ifjuság, hogy magasabb értelmiségi pályák felé elhelyezést keres-sen. A kérdés tehát az egész népkisebbségi társadalomra nézve az, vajjon az ifjuságnak ezt a lekevesbitett számát is tulsoknak tartja-e a megváltozott közélet.

Az eddigi vizsgaeredményekből a kérdésre még nem lehet határozott feleletet kapni. Mindenesetre feltűnően rosszabb a népkisebbségi tanulók sikeres eredményének a százaléka, mint a néptöbbségbelieké. Azonban vannak olyan részletei is az eddigi eredményeknek, melyek azt tanúsítják, hogy a népkisebbségi ifjuság nagyban és egészen éppen a román nyelvű tárgyakból elég jól ki tudta állani a próbát. Ebből valamennyire mégis következtetni lehet, hogy akik a vizsgák eddigi szakaszáig sikerrel eljuthattak, azokat a vizsgák további folyamán már nem fenyegetheti nagyobb sikertelenség.

Ennyit szinte szuggeráló erővel hinnünk kell s nem szabad az eddigi sikertelenségi százalékokon elcsüggednünk. Gondolnunk kell arra, hogy a sikeres vizsgájuk számára még további próbatétel van hátra, amihez szükséges a bátorító várakozás kedves, áhítatos csöndje. A küzdő ifjuság most nehéz csatát viv az élettel egész mindnyájunkért. Akik elestek eddig közülök, azokat is új reményre támasztja lel-künk gyöngéd vigasztalása; de akik még állanak, azok bizzanak tovább, bizzanak szorgalmuk és munkájuk eredményének egészen biztos eljövételében. Mert a szorgalom és munka olyan csodás teremő erő, mely előbb vagy utóbb, de minden akadályon át meghozza a maga diadalmait.

Fontos vasúti tárgyalások Nagyváradon

Szabályozták a határon átjáró közvetlen kocsiforgalmat is

A CFR és MÁV képviselői, főképpen a határforgalom lebonyolításánál felmerült kérdések elintézésére véget, tárgyalásokat tartottak Nagyváradon. Két esztendő óta nem volt a két vasút között ilyen beható tárgyalás. Kedden reggel találkoztak a tárgyalásra kiküldött bizottságok és estig tartott a tárgyalás, amelynek lefolyásáról a következőket jelenthetjük:

A CFR tárgyalóbizottságát Nádor Gyula főfelügyelő vezette s a bizottság tagjai voltak: Bignio dr., Kasper dr., Sassi Nagy László, Dancăsiu és Ionescu főfelügyelők. Résztvett a tárgyalásokban a határrendőrség részéről a szigürancának egy megbízottja is és Cristea állategészségügyi felügyelő, a Zootechnika megbízásából.

A magyarországi bizottság vezetője Gertner Ferenc főfelügyelő volt. A vasutársaság Mester felügyelő, Niernsee titkár, a határrendőrség részéről Wölfl dr. rendőrfőtanácsos és Reis dr., a vámigazgatóság részéről Kornides vámtanácsos voltak a bizottság tagjai.

Nádor Gyula nyitotta meg a tárgyalásokat és bevezető beszédében a forgalom konszolidációjának tulajdonította, hogy két év óta nem merült fel a szükségére ilyen összejevetelnek. A tárgyalások rendje szerint az elnöklést annak a vasutnak a bizottságvezetője végzi, amelynek területén a tárgyalást tartják.

A tárgyalások során sok olyan vasuttechnikai kérdést intéztek el, ami nem érdekli a közönséget. De szabályozták többek között a határokon átszaladó közvetlen kocsik személy-

forgalmát. A gyors-, illetőleg expresszvonatokon háromféle közvetlen kocsik haladnak át a határon Biharpuspökin. Egyik az ostende-bukaresti, a másik a budapest-bukaresti, a harmadik a budapest-nagyvárad kocsik. Ezek utasainak vám- és utlevélvizsgálatát a kocsikban végzik, de úgy fogják csoportosítani ezeket az utasokat, hogy a hosszú utra utazók kerüljenek a hosszú utat futó kocsikba. A Nagyváradra érkező utas például ne utazzon a Bukarestig jövő kocsiban. A személyvonatokon egy I. és II. osztályú és egy III. osztályú kocsik jönnek át Biharpuspökre. Ezeket a kocsikat a Szatmár és Szatmár felé utazók részére tartják fenn.

Tárgyaltak az élőállatok átszállításának könnyítéséről, a fuvarlevelek kiállításának újabb módjairól. A CFR megbízottai előterjesztést tettek arról, hogy a gyorsvonatok határon át, rövid távolságra szóló vasúti jegyeinek árát olcsóbbá tegyék. Ezekben a kérdésekben a két vasút közötti ügyek intézésében a MÁV az ügyvivő s így a MÁV-tól függ az elintézés. A román vasut területén a 60—100 kilométeres, a magyarországi részen a 40 kilométeres távolság a jegyárak minimuma. Az előterjesztést, amiben arra tettek indítványt, hogy ezt a minimumot 20 kilométerre szállították le, a MÁV megbízottai kidolgozás végett átvették.

A tárgyalásokon különben mindenben meg egyeztek a két állam delegátusai, akik — érdekesnek tartjuk megjegyezni — román részről csaknem mind magyarok, magyar részről viszont kevés kivétellel osupa idegen nevek voltak.

Romain Rollandék irták-e alá a besszarábiai egyezményt?

A Viitorul legutóbbi számában teljes szövegében megjelent egy kiáltvány, amelyet nagyrészt bécsi és prágai egyetemi tanárok, továbbá Blasco Ibañez, Romain Rolland és Upton Sinclair írtak a világ intellektuális közönségéhez a Besszarábiában kommunista vád alatt letartóztatottak érdekében.

Az emberi szolidaritás nevében — írja a kiáltvány — pacifista elvektől vezéreltetve, mi aláírtuk az európai közvéleményhez emeljük szavunkat azért a háromszáz besszarábiaiért — parasztért, öregért, gyermekért, asszonyért, leányért — akiket egy év óta bírói végzés nélkül bezárva tartanak a kisenevi vár börtönében.

A kiáltvány ezután a Taranismul című parasztpárti lapra hivatkozva, részletesen felsorolja, hogy hány besszarábiait végeztek ki 1918 óta.

A kiáltvány, amelyet éppen a kormány hivatalos lapja közölt le, élénk megbotránkozást váltott ki a román sajtóban. Illetékes úgy tartják, hogy a kiáltványt bolsevista agitáció inszenálta. Blasco Ibañez, Romain Rolland és Sinclairt pedig rosszhiszeműen félrevezették azok, akiknek érdekük Románia tekintélyét a külföld előtt aláásni. Azt is feltételezi a Viitorul, hogy az aláírásokat a kommunisták hamisították.

Petrescu Comnen vitába száll

(Bukarest.) Petrescu Comnen ismeretes nyilatkozata a romániai kisebbségek genfi panaszaiival kapcsolatban máris vihart támasztott a bukaresti sajtóban. A „Cuventul” erős támadást intéz a román diplomáciai kar ellen és Petrescu Comnen nyilatkozatát politikai ballögásnak minősíti. Szerinte ugyanis a nyilatkozatból kiviláglik az, hogy Romániát a Népszövetségnél vereség érte. A román diplomácia — írja a „Cuventul” — családi összeköttetésekben alapszik és nem szakértelmén. Erősen kifogásolja, hogy Románia nem fordít gondot a külföldi propagandára. Petrescu Comnen nyilatkozata szerint ugyanis Magyarország 150—300 milliót költ népszövetségi propagandára.

A svájci követ az „Adeverul”-ban felelt a „Cuventul” cikkére. Válaszában kijelenti, hogy az államnak felelnie kellett volna azokra a panaszokra, melyek a kisebbségek részéről a Népszövetséghez beérkeztek, mert beigazolást nyert, hogy nemcsak igazságtalanok a felhozott panaszok, hanem egyúttal sértést is tartalmaznak az állam ellen. Románia teljesíti kötelességét a kisebbségekkel szemben — írja Petrescu Comnen — de nem engedheti meg, hogy akár a Népszövetség, akár más külföldi fórum előtt rágalommal érijék az országot.

Eredménytelen tárgyalások a vasipari munkásmozgalmakban

A sztrájkoló kolozsvári vas- és fém munkások és a vasipari munkaadók között a munkaügyi felügyelőség kezdeményezésére szerdán délelőtt indultak meg az egyeztetési tárgyalások. A meg egyezési ügye azonban egy lépéssel sem haladt előbbre. A munkaadói megbízottak továbbra is fenntartották eredeti álláspontjukat s a kollektív szerződés megkötését most is ahhoz a feltételhez kötötték, hogy a munkások járuljanak hozzá a munkabérek eddigi rendszerének, az évenként emelkedő fokozatu bérkategóriáknak az eltörléséhez és fogadják el az akkordberek bevezetését. A munkásmegbízottak ezeket a követeléseket egyhangulag visszautasították s ezzel a meg egyezési lehetőség egyelőre felborult.

Ugyancsak szerdán délelőtt folytak le a munkaügyi felügyelőség előtt a kolozsvári városi villamosművek munkásainak bérszerződése ügyében a tárgyalások, amelyek eredmény nélkül fejeződtek be. A bérkonfliktusban a döntőbírósság fog határozatot hozni.

Az „Ujság” érettségi jelentései

Junius 30-án délutántól kezdve megkezdődtek mindenütt a szóbeli érettségi vizsgák.

Kolozsváron a két vizsgáztató helyen hirdetés tettek közzé, melyek tudtul adják, hogy naponként 20 növendék kerül a bizottság elé, s reggel 7 órától déli 12 óráig, majd délután 3 órától 8 óráig tartanak a vizsgák. A vizsgákon minden érdeklődő megjelenhet, ezt a hirdetmények külön kifejezetten is biztosítják. Itt jegyezzük meg, hogy tegnap a kolozsvári írásbeli eredményekről közölt számok egynemelyike mellett tévesek voltak a jelzések. Helyesbítve így olvasandók: a kolozsvári román kath. főgimnáziumból 10 átment és 8 megbukott, a református kollégiumból 24 átment és 10 megbukott, a református leánygimnáziumból 7 átment és 1 megbukott, s az unitárius kollégiumból 18 átment és 12 megbukott.

Marosvásárhelyen a működő érettségi vizsgáztatóbizottság előtt lefolyt írásbeli vizsgálatok a következő eredménnyel véződtek: A református kollégiumból jelentkezett 25 tanuló közül megbukott 15, a katolikus gimnáziumból 14 jelentkezett és közülök 8 bukott meg, a tordai állami gimnázium 17 jelöltje közül 12-nek nem sikerült a vizsga. A csikezeredni státi gimnáziumból 13-an állottak a vizsgára, ezek közül csak 2 bukott meg. A gyergyószentmiklósi állami gimnázium 14 növendéke közül 6 ment át. A helybeli Papiu Ilariu román fiuliceumban mind a 15 jelöltje átment az írásbelin, míg az Unirea állami leánygimnázium 8 növendéke közül egy bukott meg.

Kisenev a belpolitikai harcok központjában

(Bukarest.) A bukaresti sajtóban még mindig Averescu körül folyik a harc. Az „Adeverul” sorozatos cikkei keretében leplezi le azokat a tárgyalásokat, amelyeket Averescu folytatott a parasztpárttal a közös kormánybuktató akció megszervezése céljából. A néppárt hivatalos lapja: az „Indreptarea” viszont erősen cáfolja ezeket az állításokat s felszólítja Sterét, hogy nyilatkozzék: Mikor lépte át az ő küszöbét Averescu tábornok.

A nyílt küzdelem különben teljesen a kisenevi szenátorválasztás propaganda harcává silányodott. A mandátumért való túlekedés az utolsó napok alatt teljesen elfajult, mert a liberálisok mindent elkövetnek a néppárt jelöltje érdekében. A parasztpárt vezetőit letartóztatják, sőt Budest községeben egy jégverembe internálták őket. Azokban a községekben, ahol a parasztpártnak nagyobb esélyei vannak, Margineanu tábornok rendeletére katonai szolgálatra hívták be a lakosságot.

Az ellenzéki szervezkedés Maniu és Jorga körül csoportosul. Maniu tegnap érkezett vissza Bukarestbe s azonnal érintkezésbe lépett a párt többi vezérfőfőival. Jorga a vidéki szervezeteket látogatja Piatra Neamtuliban, a nemzeti párt helyi tagozatának ülésén kijelentette, hogy a nemzeti párt részéről sohasem fogják felbontani a parasztpárttal létrejött egyezséget. Ami pedig a nemzeti párt belső szervezkedését illeti, mindenben egyetért Maniuvval.

Az „Ujság” házat sorsol ki előfizetői között

Külföldi nagy lapok mintájára az „Ujság” is elhatározta, hogy olyan kedvezményben részesíti előfizetőit, amellyel közülök a szerencsések állandó értékű anyagi előnyhöz juthatnak. Amellett tehát, hogy az „Ujság” előfizetői naponta a kora reggeli órákban már olvashatják a romániai magyarság legjobban szerkesztett, legmegbízhatóbb és legérdekesebb napilapját, mely egyedül ad ingyen képes mellékletet is ünnepi számaihoz, most teljesen ingyen olyan sorsjegy birtokába jutnak, amellyel másfélmillió értékű, gyönyörű fekvésű, tehermentes emeletes villa sorsolásán vehetnek részt. E kedvezményben részesülnek:

1. Mindazok a régi előfizetők, akik előfizetésüket a további fél évre legkésőbb e hó végéig megújítják.

2. Mindazok az újonnan jelentkező előfizetők, akik július hó 1-től egész évre egy összegben beküldik az előfizetési díjat, ugyancsak e hó végéig.

3. Azok a példányonként vásárló olvasók pedig, akik július hó 28-ig valamennyi megjelent „Ujság” példányról az első oldalon fönt balra elhelyezett dátumot kivágják és ezt összegyűjtve kiadóhivatalunkhoz száz lej kapcsán beküldik. Ezek tehát feleáron tarthatnak igényt egy 200 lejes villasorsjegyre.

A jelentkezés sorrendjében adjuk ki a 200 lej értékű sorsjegyet előfizetőinknek és olvasóinknak, míg a rendelkezésre álló készletről telik. Mindenkinek érdekében áll tehát, hogy még e hónapban előfizessen az „Ujság”-ra! Az „Ujság” kiadóhivatala.

Bizalom a görög kormányban

(Athén.) A görög kamara 208 szóval 185 ellenében bizalmat szavazva a kormánynak, elfogadta Pángelosz kormányelnök javaslatait, amelyek valósággal megszüntetik Görögországban a parlamentárizmust. Az új kormány a parlamenti szünet alatt diktatori hatalommal rendelkezik.

MŰVÉSZI KIVITELŰ
FÉNYKÉPEKET
KÉSZIT A

„fotofilm”

műterem, Oluj, Str. Regina
Maria (volt Deák Ferenc-u.)

8.

Udvarhelymegye tanítói kara közgyűlést tartott

Vita az „Ujság” körül

Az Udvarhelymegyei Tanítóegyesület a múlt hét két utolsó napján közgyűlést tartott. A közgyűlésen állami és felekezeti tanítók szép számmal vettek részt, s vendégként megjelent Florescu volt igazságügyminiszter is, továbbá a tanfelügyelőség tagjai. Tagsági és egyleti ügyek rendezésén kívül szó volt szakcsajtó létesítéséről, melynek során az „Ujság” által tervezett tanügyi lap kérdéséről is tárgyaltak.

Megállapíthatjuk, hogy a róttunk való tárgyalás teljesen illetéktelenül történt, mert mi a tanítóegyesülethez egyáltalán nem fordultunk ilyen tervvel.

A magyar tanítóság köréből kérések fűl minket arra, hogy olyan magyar tanügyi lap kiadását is vállaljuk, mely politikamentesen, tisztán szak szempontból tárgyalja a magyar nyelvű oktatás érdekében álló kérdéseket, s ilyen tartalommal egy a felekezeti, mint az állami magyar nyelvű tanítók közös organuma lehessen. Annál szívesebben vállaltuk ennek a kérésnek a teljesítését, mint amíg azon az állásponton voltunk, hogy az állam és a felekezeti magyar tanítóság szembeállítására nem helyes dolog, mindkét tanítói kar a magyar nyelvű kultúra nagyjelentőségű előmozdítója, s mindkettőt a magyar társadalomnak szertető szívvel kell megbecsülnie.

Szívesen vállaltuk a magyar tanügyi lap tervét azért is, mert az „Ujság” kimondott irányának megfelelően, hogy az iskolapártolást minden jó módon előmozdítsa. A tanítók részéről való felkérésrel szemben csak az volt a kívánságunk, hogy a tanügyi lap részére megfelelő előfizető közzétséget biztosítsanak. Nagyon természetesen, hogy ezt se a tanítóegyesülettől, hanem az illető tanítóktól kívántuk.

Tehát ismét mondjuk, semmi részünk nincsen abban, hogy ez a kérdés a tanítóegyesület elé került. Hogy mégis tárgyalták, annak az volt a legfőbb oka, mert a Brassói Lapok-nak egy vezetőikre egyenesen felhívta az udvarhelymegyei tanítóegyesületet, hogy az „Ujság”-ot ne merje pártolni, mert az „Ujság” vezetői önkormányzati iskolát akarnak, s emiatt a tanítóegyesület az állami hatóságokkal összetűzésbe kerülne.

Mondanunk se kell, hogy ez a beállítás hírvány demunálás. Mi a magyar nyelvű oktatás ügyét igenis megnyugtató megoldásra akarjuk juttatni, s évégett az összes tényezőknél az egyetértő megállapodását kívánjuk. Az összes tényezőkben benne vannak egy a magyar egyházak, mint az állam, valamint a magyar nyelvű közönség és a magyar nyelvű tanítóság minden része, felekezeti különbség nélkül. Ezek a személyi elemeken kívül igen természetesen benne vannak a magyar nyelvű iskolákra ható tényezők között azok az önkormányzati jogok is, melyek részint az egyházak régi alkotmányában, részint a békeszerződésekben szerzett jogként élnek, s melyeket ha föl nem használunk, úgy kulturális fejlődésünk ellen és oktatói karunk társadalmi helyzetének a tönkretételére cselekszünk. Hogy egyebet ne mondjunk, csak ezeknek a szerzett jogoknak az érvényesítésével érhető el, hogy a székelyföldi mostani állami tanítók a regábeli prémios tanítókkal ki ne cserélődjenek. A Brassói Lapok illető vezetőikre tehát nagyon elvetette a sulykot, amikor mindezeket a nagy érdekeket a tanítók előtt elhomályosítani, s az állami hatóságok előtt bevádolni igyekezett. Dehát mindez összeférhet azzal az üzleti magyarkodással, amit a Brassói Lapok folytat.

A tanítóegyesület közgyűlése különben a sajtóügyben azt a helyes álláspontot foglalta el, hogy a politizálásnak még a látszatát is kerülni akarja, s így az ügyet leveszi napirendről. Majd Gyurcsák Mihály előadásából tudomásul vette és megállapította, hogy a tanítóegyesülethez senki se fordult hivatalos lap tervével, s így az „Ujság”-nak a vitába való belekeverése nem volt semmi alap.

A tanítóegyesületi közgyűlés további folyamán szakfelolvasások és indítványok szerepeltek. Befejezésül Kiss János elnök ismertette az egyesület jövőbeli munkatervét, melyek kivételével a tanfelügyelőség támogatását kérte, kiemelve Nyisztor János tanfelügyelőnek a székely tanítóság iránt eddig is tanúsított jóindulatát. A közgyűlés után közös ebéd volt.

— **Megnyílt a magántisztviselők közös konyhája.** Megírtuk, hogy a kolozsvári magántisztviselők közös konyhát fognak nyitni a tagok étkezésének olcsóbbá tétele érdekében. A konyha július elsejével meg is nyílt a Patria-kávéház emeleti termében, mert az eredetileg tervbe vett „Fehér Bárány” helyisége szűknek bizonyult. Ugyancsak itt lesz az egyesület klubhelyisége is.

Borzalmas autószerencsétlenség a segesvári országoton

A gépkocsi valamennyi utasa szörnyethalt

(Marosvásárhely.) Tegnap délután hat órakor a Segesvár felé vivő országoton a dévai 99-es számú autó nekiment a Nádas-patak hídján egy hídfőnek és felborult. A bennelevő négy utas a soffírral együtt szörnyet halt.

A borzalmas szerencsétlenség — újabb jelentések szerint — Marosvásárhelytől 35 kilométernyire a

szásznádasi hidon történt. Balla Oszkár szászvárosi földbirtokos hazafelé tartott neje, leánya és veje kíséretében. A szásznádasi hídnál eddig még ki nem derített ok miatt az autó nekirohant a karfának, amely betört s az autó szerencsétlen utasaival együtt lezuhant a patak medrébe. A soffírt és a négy utast borzalmasan összeroncolt tagokkal kihűlve találták meg.

A marosvásárhelyi városi gazdálkodás

Ahol a nacionalizálás nem pusztán nemzeti előnyökre dolgozott

— Az Ujság marosvásárhelyi tudósítójától —

(Marosvásárhely.) A marosvásárhelyi városi közgazgatási bizottság tegnap délelőtt tíz órakor gyűlést tartott, amelyen Russu Aurél dr., Marosvásárhely képviselője, a következő tíz kérdést terjesztette elő a városi vagyonkezelésre vonatkozólag:

1. Állapíttassék meg, hogy az ingatlanok eladása és bérbeadása körül visszaélések történtek-e és ha igen, mennyi a kár és kit terhel a felelősség?

2. Igaz-e, hogy a városnál ajándékozások történtek anélkül, hogy azok előzetes jóváhagyást nyertek volna?

3. Igaz-e, hogy a városi téglagyárból nagymennyiségű kedvezményes, vagy ingyen téglanyagot szállítottak ki?

4. Igaz-e, hogy a városi tanács önhatalmúlag olyan költségeket folyósított, amelyek felsőbb jóváhagyást igényeltek volna?

5. Igaz-e, hogy az ingatlanok kiséjajátítása körül a város súlyos károkat szenvedett, mert a felebbezés nem kellő időben történt?

6. Igaz-e, hogy a reprezentációs költségek körül rendellenességek történtek.

7. Igaz-e, hogy van olyan hivatalnok a városnál, aki a várostól fizetést kap, de szolgálatot sohasem teljesített a városnál.

8. Igaz-e, hogy a vágóhídi összes renoválási munkálatokat árlejtés nélkül végezték el.

9. Igaz-e, hogy az autóbusz- és iparendelvények kiadása körül szabálytalanságok történtek.

Sulyok István az egyetlen püspökjelölt a királyhágómelléki kerületben

Szabolcska Mihály nyilatkozik a jelölésekről az „Ujság”-nak

— Az Ujság tudósítójától —

(Temesvár.) Az erdélyi reformátusok egyházi életének kétségkívül legkimagaslóbb eseménye a királyhágómelléki egyházkerület sok huza-vona utáni elismerése. Az impérium átvétele után az egyházi fűhatóság az árván maradt református egyházmegegyek vezetésére alakították meg ezt a második egyházkerületet, a kormány azonban mindeztideig nem ismerte el s így az ujonnan alakult kerület püspökévé választott Sulyok István nagyváradi esperesnek le kellett mondania méltóságáról.

A múlt hét folyamán aztán Lepadatu kultuszminiszter előterjesztésére megérkezett a régvárt jóváhagyás és ezzel a püspökválasztás kérdése újból aktuálissá vált. Mint jelentettük, a magas, de felelősségteljes méltóságra két jelöltre írták ki a választást: Sulyok István eddigi püspök és Szabolcska Mihály temesvári költőpapra, akinek a nagykanizsai és nagybányai kerületben vannak hívei. Munkatársunk ebből az alkalomból felkereste Szabolcska Mihályt, aki kijelentette, hogy nem kíván Sulyokkal szemben ellenjelöltként szerepelni.

— Az impériumváltás következtében — mondta Szabolcska — Debrecentől 186 egyházközség és ezzel mintegy kétszázötvenezer református magyar szakadt el egyházi főhatóságától és püspökségétől. Szomoruán láttuk híveink és egyházaink vezetés hiánya miatti zűllését, miért is kimondottuk a királyhágómelléki református püspökség felállítását. Három év előtt megválasztottuk az elszakadt részeknek hivatalára legidősebb esperesét, Sulyok Istvánt püspökké. A választás egyhangú volt. Magam is teljes erőmből támogattam ezt a választást, mert jó kezébe láttam letéve egyházunk ügyeit.

— Sajnos, a kormány ezt a választást tárgyi és személyi okokból nem hagyta jóvá és megválasztott püspökünk kénytelen volt lemondani. Hogy mik voltak az okok, nem kell bőven részletezni, mert hiszen

mindenki előtt ismeretesek: a kormány érthetetlen álláspontja, melynek következménye, hogy csak pár nap előtt engedélyezte az új püspökség felállítását, valamint az a körülmény is, hogy tendenciózusan rosszindulatúan kommentálták Sulyok István püspöknek a királyi pár koronázása alkalmával kibocsátott pástorlevegét.

— E három éves interregnum alatt fájdó szívvel láttuk, hogy egyházunk állapota hova-tovább rosszabbodik, miért is 1925 június 12-én Nagyváradon tartott közgyűlésünkön elhatároztuk, hogy a püspök-választással most már tovább nem várunk és ismétleten egyhangúlag Sulyok Istvánt jelöltük e díszes méltóságra.

— Téves tehát a lapok olyan beállítása, hogy én ellenjelöltje volnék Sulyok Istvánnak. Tény az, elhatároztuk, hogy arra a nem remélt esetre, ha a kormány Sulyok megválasztását ismétleten nem hagyja jóvá, engem fognak püspökké megválasztani.

Szabolcska Mihály nyilatkozata mindenesetre megnyugvással tölt el mindenkit, mert ezzel a választási harc áldatlan küzdelmeinek már eleve elejét veszi. Sulyok István kezében jó helye lesz a királyhágómelléki reformátusok sorsa, mert osztatlan szeretetnek és bizalomnak örvendő. A megérkezett miniszteri jóváhagyás pedig reményt nyújt arra, hogy hatósági beleavatkozás nem fogja újból elgáncsolni a választók együttes akaratát s így az új egyházkerület hamarosan megkezdheti fontos hivatása gyakorlatát.

K. L.

— **Jassiban lesz az orvosok országos kongresszusa.** Bukarestből jelentik: A romániai orvosok ez évi országos kongresszusát Jassiban tartják meg. Az előkészítő bizottság már megkezdte működését, hogy a július 5—7-ig tartó kongresszus megtartása elé semmiféle akadály se gördüljön.

Divatfi az ügyészségi fogház cellájában

Dachs Bélát csalás és okirathamisítással vádolva letartóztatták

A tegnap óta új vendéggel szaporodott meg a kolozsvári ügyészségi fogház lakóinak száma. Egy élesre vasalt nadrágu divatfi került lehet, hogy rövid, de az is lehetséges, hogy hosszabb időre a szűk cellák egyikébe. Az új vendég egyike volt Kolozsvár aranyújjainak és horribilis összegeket elemésztő pasz-szióiról, valamint gúliás kalandjairól igen sokat beszélt. Az új vendég Dachs Béla állítólagos mérnök, aki egy egész közönséges hümeselmény: család és okirathamisítás vádjai miatt került a fogházba.

Dachs hosszú ideig társas viszonyban volt Kolozsváron egy Iutu Connel nevű vállalkozóval, akivel Erdély több vármegyéje területén a járművek jelző-tábláit szállították. Megszerezték többek között Szolnok-Doboka megye területére is a táblák szállítási jogát, közben azonban differenciák merültek fel a felek között. Dachs a cégből kilépett és azután választott bíróság arra kötelezte, hogy Iutunak kétszázötvenezer lejt fizessen ki. Miután ezt elmulasztotta, Iutu végrehajtást vezetett Dachs ellen s ennek rendjén befoglalta ruháit és egyéb ingóságait kívül a Szolnok-Doboka megyétől járó követelését is. A letiltó rendelvényre az a válasz érkezett, hogy Dachsnek már nincs semmi követelése, miután a cégtáblák szállítását nem ő, hanem egy másik vállalat végezte. A cég nem elégedett meg ezzel a válasszal, hanem pört indított a vármegye ellen. A dési törvényszék előtt a napokban volt ennek az ügynek a tárgyalása és amíg a tárgyalás tartott, Dachs megjelent a vármegyei főjegyző előtt és felmutatta a másik cégnek egy szabályszerű bélyegzővel és Roska Vasile tulajdonos aláírásával ellátott levelet, melyben a cég felhatalmazza arra, hogy a vármegye pénztárából hatvankétezer lejt felvegyen. A tárgyalás végén Roska nagy meglepetéssel értesült arról, hogy Dachs hatvankétezer lejt felvevő azzal elutazott, mert ő az összeg felvételére meghatalmazást nem hagyott, nevet, tudta és beleegyezése nélkül írták alá, sőt állítólag a cég bélyegzőjét is hamisították.

Roska ilyen körülmények között bűnvádi feljelentést adott be Dachs ellen, akit kedden Nagyvárádon tartóztattak le és Kolozsvárra kísérték. Dachs felebbezett, mert ártatlannak érzi magát.

Legolcsóbban

**FEST
TISZTIT**

UNIO

GŐZMOSÓGYÁR

Cluj, Cal. Reg. Ferd. 133. Strada Iuliu Maniu No. 8.

Feltaláltam a legolcsóbb ajándékok bevásárlási forrását

BABITS ÓRÁS ÉS ÉKSZERESZNÉL
(Főpostával szemben).
Aranyat, ezüstöt és drágaköveket a legmagasabb áron vált be

JENEY IRÉN „Leonardo” fényképezési műterme Cluj, Piața Unirii No. 26. — Gyermekefelvételek, nagytasok, külső felvételek, minden e szakmába vágó művészi eljárások.

**STIEF & CO.
PAPIROSÁRUHÁZA**

ÖSSZES ISKOLAI IRODAI FELSZERELÉSEK LEGJUTÁNYOSABB BESZERZÉSI FORRASA.

ÜZLETÜNKET ÁTHELYEZTÜK
STR. IORGA
VOLT JÓKAI-UTCA) 5. SZÁM ALÁ.

Föbelötte magát az ideggyógyászati klinikán

Három halálnem közt válogatott, míg végzett magával a nagyiklodi görögkatolikus lelkész

— Az Ujság tudósítójától —

Megrendítő tragédia játszódott le tegnap kora délután a kolozsvári ideggyógyintézet kertjében. Szerencsétlen főhőse ennek az esetnek Iuliu Simion dr. görög katolikus hatvanöt éves lelkész tanár.

Simion dr. orvosai véleménye szerint gyógyíthatatlan betegségben szenvedett. Érelmeszesedésén és elhanyagolt vesebaján kívül egyéb baj is támadta roskatag fizikumát, míg gyógyíthatatlanságának tudata idegeit emésztette fel. Tanári állásának elhagyása után a nagyiklodi parochia csendjében keresett nyugalmas, de a sarkában leskelődő halál ide is elkísérte. Ez előtt három héttel odáig fejlődött idegbaja, hogy be kellett szállítani a kolozsvári ideggyógyintézetbe, ahol gondos kezelés alá vették. A szétrombolt lelki emberen azonban már nem lehetett segíteni. Állandóan buskomor volt, naponkénti látogatójának: egy feketeruhás tanítónak sokszor kijelentette, hogy máris öngyilkosságot követett volna el, ha nem szegyele volna paptársai előtt. Ez a vékony szál: a szégyenérzet kötötte még csak az élethez. Betegsége súlyosbodása azonban ezt a vékony szálát is eltépte

és Simion dr. tegnap délután beváltotta fenyegetését: az intézet kertjének egy zugában délután 1 és 2 óra között föbelötte magát.

A bevezetett vizsgálat kiderítette, hogy miképpen vihette véghez a szigorú felügyelet ellenére is végzetes tettét. Simion dr. azok közé a betegek közé tartozott, akiknek szabad volt időnkint kísértálniok a városba. Ezt az alkalmat ragadta meg, hogy beszerezze magának a halálhozó fegyvert. Tegnapelőtti kimenőjén a Ferenc József-úton borotvát és revolvért vásárolt egy üzletből. Másnap szokatlanul hallgatag volt az ebédnél s távozáskor nem üdvözölte szomszédjait, mint rendesen, hanem csak ennyit mondott: — *Salutare!*

Ezzel a szóval bucsuzott és többet nem is látták társai. Késő délután akadt rá egy sétáló beteg: átlőtt homlokkal feküdt egy bokor alatt. Zsebében husz darab veronál-tablettát és egy névjegyet találtak, amelyre felírta, hogy hol szerezte be a gyilkos fegyvert. Ugy látszik válogatott a halálnemek között, mielőtt véglegesen elszánta volna magát, hogy karjai közé menekül a kísértő halálnak.

Akit a börtönig tiport a Sors

Szönyeglopásból tartotta fenn magát az öreg joggyakornok

— Az Ujság tudósítójától —

(Kolozsvár.) Vizes fényű szemében néma rettegés ül: mi következhetik még valami rossz, valami fatumosan sujtó ütés az élettől? Öszbecsavarodó fején végigszántott az idő vihara s lerongyolt ruháiból úgy néz fel a megtépett ember, mint a leckére nem készült iskolagyerek, aki a tanító nádpálcaját látja megrendülni a levegőben. Lopott, rendőrkekre került, nyomorult, elrontott életét rideg paragrafusok fogják megpecsételni: s az egyszerű rendőri hír halgat egyéni kis tragédiájáról. Pedig egy élet roppant össze a sárga s ki tudja, lesz-e még kiút, megadatik-e számára egy új élet letisztult, hitteljes reménye?

A család, ha elmegy...

Izsáki Ede negyvenöt éves, örmény származású szamosújvári lakos Fränkel Mihály ügyvéd irodájában volt egykor irodakezelő joggyakornok. Hat gimnáziummal a háta megett, saját házacsájában elégedett, még feleségét el nem vitte magával egy éjszaka a halál. Itt maradt lányával együtt, akit bálványozásig szeretett s akinek immár csak mostohát hozhatott a házhoz. Midőn második felesége is meghalt, kislánya is elkezdett sorvadozni a hideg férfi házban, melynek tetőit egyre jobban roskasztani kezdték a temetkezések szomorú költségei. Tizenöt éves volt, amidőn meghalt, örjögő atyja karjai között a kolozsvári klinikán. Véletlenül el Izsáki életének minden nyugalma és véle tűnt el a szamosújvári kiesiny házikó is. Felemésztették az orvosi számlák.

Lefelé...

Vigasztalan harc volt az a küzdelem, melyet ezután Izsáki az élettel szemben hiába harcolt. Az élet egyre nehezebb lett s Izsáki ügyvédi irodáról irodákra vándorolt, városokon keresztül Erdélyországban. Fränkel után Makavé dr., Bodola dr. marosvásárhelyi irodájában dolgozott, lankadó erővel, fáradó hittel és céltalanul.

Miért ez az élet? Mi értelme van?

Ivott.

Igy történt, hogy Kolozsvárra vetődte már hiába járta végig a régi ismerősök irodáit: a hulló sors riasztó nézéssel nézett ki szeméből s a gyanustisztaságúvá züllött negyvenöt éves ember kinek se kellett. Naphosszanta rőtta korgó gyomorral és nagy szürke ürrel agyában a kolozsvári uccát: a régi ismerősök csak pálinkára elég pénzt, könyöradományt tudtak neki adni, állást, megkapaszkodást nem.

A pálinkagözös csapszéki éjszakák jelentették immár számára az életet. Ezek néhány még visszahozták a régi családi otthon

emlékének meleg édességét, a régi házban lánya drága kacagását és ilyenkor Izsáki Ede, 45 éves joggyakornok, részegségtől remegő, de boldog mosolyra torzuló szájjal fordult le a csapszék asztalára. Az igazi élet eltávozott tőle s itthagya ronsnak. Fát hordott kint a vasuti raktáraknál éhbérét, hogy ezzel a pár banival is meghosszabbítsa elsodródott, boldog életének régi képeit.

Nincs menekvés

A pénztelenség a bűn legnagyobb kerítője. Izsáki Ede hiába akart dolgozni: nem sikerült. A tavasz égett már újra a mezőkön, midőn megpróbálta könnyebben elintézni ennek az életnek a kérdését. Felakasztotta magát, de az uccán talált zsinag elszakadt s a halál riasztó fagya elűzte még megmaradt akaratát is...

Először csak Simonffy Béla kolozsvári lakos jelentette, hogy ismeretlen tettes tizenkétezer lej értékű ágyneműjét lopta el, fényes nappal. Nemsokára rá — amint megirtuk — L. Baróti Erzsébet szobájából tűntek el fehérneműi és egy drága selyemperzsaszőnyege, ugyancsak fényes nappal, 65.000 lej értékben. Ezután Poszler József tett feljelentést huszonhatezer lej értékű szőnyegeinek eltűnése miatt. Az esetek ugyanegy tettesre engedtek következtetni s egy cselédleány szemfülessége folytán a Petru Maior-ucca 9. szám alatt sikerült is rajtacsipti a szőnyeggel menekülő ismeretlen betörőt. Izsáki Edét megbilincselte kézzel szállították az V. kerületi rendőrségre s ezzel befejeződtek a titokzatos besurranások.

Izsáki Ede alig adott el valamit az ószeren. Tíz napja éli a legaljasabb életet, a felejtést és enyhet adó alkoholért.

— Részeg voltam uram, csak így tudtam megcsülekedni... Hiszen előre láttam, hogy ez lesz mindennek a vége...!

A paragrafus intézkedik: a bűnösnek lakolnia kell. Izsáki Ede munkában megőszült feje meghajlik józanságának gyalázata alatt. Talán még új életet is kezdhet.

— Talán... — mondja s a kezei remegnek. Valami mesterséget csak kitanulok tán majd odabenn... De már nem hiszek semmi: hiszen az élet mindig csak rugott egyet rajtam...

Összeroskadva ül vissza a rendőrszoba sarkába. Az élet tovább megy s itt is, ott is partravet egy-egy letört, ronsolt, élettelen faágat.

— Az Ujság temesvári szerkesztősége és kiadóhivatala: Str. Avram Iancu (v. Takarékpénztár-utca) 4. Előfizetéseket, hirdetéseket felvesz, reklamációkat elintézt.

UJSÁG

Márki Sándor meghalt

Az egykori kedves, fáradhatatlan kolozsvári egyetemi professzor, a nagyhirű magyar történettudós szerdán reggel Gödöllőn hetvenkétéves korában örök álmra hunyta le a végtelen eseményekre figyelő szemeit. Örökké dolgozó agyát öntötte el az élet lüktető folyama, a vér és Márki Sándor dr. kiszervezett.

Agilitását, hatalmas munkabírását, színes és gazdag munkásságát jóideig például lehetett odaállítani a kolozsvári egyetem egykori tudománysszomjas hallgatói számára. Előadásain zsufolva volt mindig a terem s midőn az egyetem falain kívül tartott előadást szárnyaló és végtelen iedalizmusu lendületével, mindig magához bilincselte hallgatóit.

Tudományos munkásságát már tizennégy éves korában megkezdte s attól kezdve, hogy kiadta Biharvármegye rövid történetét. Világtörténelmében, „Dózsa György és forradalma” című nagyhirű művein át a II. Rákóczi Ferenc monográfiájának megírásáig gyönyörű iver hajlik ragyogó és eredményes pályájának. 1892-ben lett az egyetemes történelem nyilvános rendes tanára a kolozsvári egyetemen: ugyanakkor az akadémia levelező tagja is már. Művei a hivatalos legfelsőbb fórumok osztatlan elismerését aratják egymás után. Áldásos, talán túl is ideálistikus munkásságának kincses színhelyét, Kolozsvárt 1921-ben hagyta el, hogy Szeged egyetemi falai fogadják be az ősz tudós köztiszteltében álló alakját. Nagyon sokan vannak, akik nagyon sokat köszönhetnek Márki Sándor jó szívének, megértésének, mellyel először tört utat a román-magyar történelmi összefüggések eddig még fel nem derített emlékeinek bozótjai között is.

— **A felekezeti magyar elemi iskolákat abszolváló vizsgára kötelezik.** Székelyudvarhelyi tudósítónk jelenti: A székelyudvarhelyi tanügyi revizorátus felsőbb rendelet alapján arról értesítette a felekezeti magyar elemi iskolák vezetőseit, hogy ahol nem hét osztályból áll az elemi, ott a negyedik osztályt végzett növendékeknek abszolváló vizsgát kell tenniük. Mondanunk sem kell, hogy ez a rendelkezés törvénybe ütközik, amennyiben az alkalmazásban levő legújabb elemi iskolai törvény nem írja elő az abszolválás kényszerét sem a hét, sem a négy osztályos rendelkező elemi iskolák számára, úgy szintén sem az állami, sem a felekezeti magyar elemiekre vonatkozóan.

— **Kiadással fenyeget az Olt.** Brassói tudósítónk jelenti: Az utóbbi napok állandó esőzése következtében az Olt annyira megáradt, hogy Brassó és Fogaras megyéket árvíz fenyegeti. A hatóságok minden intézkedést megtettek az esetleges veszély bekövetkezése esetére.

— **Furcsa háború egy temesvári szálloda körül.** Temesvári tudósítónk táviratozza: A temesvári itéltábla tegnap szenzációs perben hozott ítéletet. A per előzménye az, hogy a temesvári hatalmas Korona szálloda berendezéssel, éttermmel és kávéházzal együtt a tulajdonos Watz-család négy évvel ezelőtt, 1921-ben öt millió lejtért eladásra kínálta. A szálloda eladására, melynek mai értéke harminc millió lejt tesz ki, öt napra opciót adtak egy Zissu nevű bukaresti ügyvédnek, aki Popovici Konstantin brassói aszszony nevében tárgyal az eladókkal, de pénzük nem volt s még az ígért foglalót sem tudták letenni. A vevő nevében a bukaresti ügyvéd pert indított az eladók ellen, de a törvényszék a keresetet visszautasította, mert megállapította a vevők rosszhiszeműségét. Meglepetésszerűleg az itéltábla megváltoztatta a törvényszék ítéletét s arra kötelezte az eladókat, hogy a szálloda felét két és fél millió lej lefizetése ellenében adják át. Az ítélet óriási feltűrést keltett, mert közvélemény szerint Popoviciné és Zissu ügyvéd teljesen vagyontalanok. Az ítélet megfélebbített.

— **Körömmel a büntetés ellen.** Budapestről jelentik: Szerdán hirdette ki a budapesti büntetőtörvényszék ítéletét a Leier-ügyből ismert Ságuly, Bolla és Helik biciklizációs ügyében. Az ítélet szerint a bíróság Bolát harminckét, Ságulyt huszonnyolc havi fegháza ítélt el. Ságuly, midőn az ítéletet előtte felolvasták, örvöngeni kezdett. Örvöngésében csomóval tépte ki haját, majd a földre vágta magát a fegyőrök elől. Percekig rugott és harapott, míg a fegyőrök nagy nehezen megfékeztek.

Lédererné hallgatni kezd a gyóntatójára

Ellentmondások közt vergődik az elnök keresztkérdései alatt

— Az Ujság budapesti tudósítójától —

(Budapest.) Lédererné mai tárgyalása folytatódott kihallgatásával kezdődött.

Elnök: Mivel magyarázza meg az ellentmondást tegnapi vallomása s eddigi vallomásai között? Miért vallotta azt, hogy Kodelkát nem maguk, hanem három tiszt ölte meg?

Lédererné: Férjem megesketett, hogy senkinek sem szabad elmondanom. Mostani fogságomban gyóntató-papom tanácsolta ezt.

Elnök: Gondolja-e, hogy valaki elhiszi ezt magának?

Lédererné kijelenti, hogy úgy férjét, mint lelkét tisztának érzi.

Elnök: De hiszen azt beismerte, hogy átvette Kodelka hetvenmillióját?

Lédererné ellenmondásokba keveredik a pénzeket illetőleg. Védőügyvédje kéri a tárgyalás csüörtöki felfüggesztését, melynek a bíróság helyet is adott s a már beidéztet tanukat hatodikán hallgatják ki a szakértőkkel együtt. Ezután a tárgyalást vezető elnök valóságos kérdés-ostrom alá vette az ellenmondások között izgatottan vergődő asszonyt.

Elnök: Ha nem vett részt a hulla feldarabolásában, hogyan véreződhetett össze a kutatások alkalmával megtalált ruhája? Hogyan akarta megmenteni férjét, hiszen előbbi vallomásaiban valósággal ráolta a gyilkosságot?

— **Tanonc munkakiállítás Kolozsváron.** Az iparostanoncok munkáiból a kolozsvári ipartestület az idén is kiállítást rendezett, melyet vasárnap d. e. 10 órakor nyitott meg Domide Antal, a tanonciskola igazgatója. A kiállítás az idén két teremben, az állami polgári fiúiskolában nyert elhelyezést. A tornateremben az asztalos, fémpari, nyomda, könyvkötő, villanyszerelő, kerek, szíjgyártó, kádár, kosárfonó, ács, kőműves és kárpitos tanulók munkái, valamint az egyes csoportok szakrajzai vannak kiállítva. Az emelet egyik tantermében pedig a ruházati iparostanulók, a női tanoncok munkái találhatók elhelyezést. A falakon köröskörül rajzok, melyekből a díszítő iparosoké válik ki, akiket Diviaczky Rezső vezetett. Az asztalosipari szakrajzok Penisiora és Útő Sándor tanárok vezetése mellett készültek, míg az építőiparosoké Moldován, az ipartestület elnöke, a fémparosoké Judik József ny. vasuti főfelügyelő állította ki. A kiállítás elrendezésének nem csekély munkáját Jakab Lajos ipartestületi titkárral, élükön az ipartestület tisztviselői végzik. És igen helyesnek tartjuk, hogy az egyes kiállított tárgyakon sem a tanuló, sem a mester neve nem szerepel, így legalább a multban történt sok személyes bírálat nem fog elhangzani a kiállításon. A kiállítás július 12-ig marad nyitva d. e. 9 órától este 6 óráig.

— **Fülöp bácsit elűtötte a tejeskocsi.** Ki ne ismerne Fülöp bácsit, a színház nézőterének bejárata előtt. Öregségtől megnehezült térdekkal szakítja el már jóideje színházjegyeinket, a volt városi tisztviselő, Fülöp György. A fehérszakállu, csöndes öreg ur tegnap délelőtt tizenegy órakor a Szentgyház-utca főtérsi sarkán akart átbukkolni éppen, midőn Boncs György tejesgazda szekere, melyet egy bérese hajtott, hirtelen bekanyarultában elűtötte a 84 éves Fülöp bácsit. Az „Ujság” munkatársa vitte el kocsin az elgázolt öregurat a lakására, miután Marosán inspekción mentőorvos nem volt hajlandó kezelésbe venni. Addig a továbbhajtó legénykét is lefűlelte a rendőr.

— **Dráma a Lánchidon.** Budapestről jelentik: Kedden délután a budapesti Lánchidon megdöbbentő jelenet játszódott le. Két rokkant katona lassu léptekkel sétált át a hidon. A hid közepe táján az egyik, — mielőtt bárki is gondolhatta volna, — egy nekilendüléssel belevetette magát a Dunába, melynek hullámai között azonnal el is merült. Ezt látva társa is utána akart ugrani, de őt már lefűtötték a járőrök. A szerencsétlent rendőri segítséggel kellett a dráma színhelyéről elvonaszolni.

— **A kolozsvári „Testvériség” zeneegylet műsoros táncestélye.** A „Testvériség” dal- és zeneegylet július 4-én, esti 8 órai kezdettel a Rákóczi-ut 72. szám alatti Tutankamen-kerthelyiségben zártkörű műsoros táncestélyt rendez, szép műsorral együtt, az egyesületi alap javára. A mulatságot kedvezőtlen idő esetén is megtartják.

— **Szép pirosra sült kalács** kapható minden pénteken és ünnepelőtti napon a Consum-kenyérüzletben Str. Regina Maria 11.

Miért nem lépett a hadbíró elé ezekkel, midőn férjét halálra ítélték?

Lédererné össze-vissza beszél. Állítása szerint a rendőrségen csupán kiereszkolták vallomását s midőn vallott, nem tudta, hogy férjét már halálra ítélték.

Elnök: Régebbi vallomásai alapján azt kell hinnem, hogy minden szava hazugság. Tegnap azt vallotta, hogy férje féltékenysége miatt reá lött, a tisztak jelenlétében. Igaz ez?

Lédererné: Igen! (Hangos derűtség.)

Elnök: Ha mások gyilkolták meg Kodelkát, miért vitték maguk a hullarészecskéket a Dunához?

Lédererné: A gyilkosok otthagyták a hullát a lakásban.

Elnök ezután jönnek látja ismertetni a fekete selyemruhás vádlott, volt kasszirő előéletét, mely nem szűkölködik a viharos részletekben. Felemlíti, hogy az asszonynak éveken keresztül volt viszonya egy kapitánnyal. A vádlott szavahihetőségét erősen gyöngíti az, hogy az egész eddigi élete hazugságokból állott. Ezzel szemben a meglepett Lédererné részint tagadja a titkos nyomozás által kiderített kényes részleteket előéletének, részint pedig szerencsétlen gyermekkorával mentgeti őket.

A tárgyalást hatodikán folytatják.

— **A „Brassói Lapok” és a „Gyilkos” sajtópöre.** Évekkel ezelőtt a „Gyilkos” című satirikus lap megírta a „Brassói Lapok”-ról, hogy ez a román kormány részéről szubvenciót élvez. A „Brassói Lapok” emiatt sajtópört indított, mire a „Gyilkos” a valódiság bizonyításának elrendelését kérte. A kolozsvári törvényszék esküdtzéki termében július 3-án reggel 8 órakor kezdődik ennek a sajtópörnek a tárgyalása, melyre tanuként Vaitoianu miniszter is megvan idézve.

— **A kisenévi autószerencsétlenség újabb áldozata.** Bukarestből jelentik: Tegnapi számunkban hírt adunk arról a borzalmas szerencsétlenségről, amelynek a kisenévi leányiskola öt növendéke esett áldozatul. Újabb jelentések szerint a halottak között van Curtovici Erzsébet tanárnő és három éves kisleánya is. Arteni Xenia igazgatónő nem halt meg, de súlyos idegcsokkot kapott és deliriumban fekszik a zsidó kórházban. A szerencsétlen nő lázalmában állandóan azt kiáltja, hogy ő okozta a szerencsétlenséget és kéri, hogy öljk meg. A sebesültek közül különben öt leánynak az állapota reménytelenül súlyos.

— **Titokzatos rablók fosztogatnak Temesváron.** Temesvári tudósítónk jelenti: Éjszakánként ismeretlen, katonaruhás és mezitláb emberek zavarják a közbiztonságot garázdálkodásaikkal. Kocsuba Lajos mérnök Baross-utcai, magasföldszintes lakásában nyitott ablakok mellett aludt vasárnap éjszaka. Fél egy felé a szomszédos szobában alvó huga gyanus zajra lett figyelmes, miért is benézett bátyja szobájába. Annak ágya mellett megdöbbenve vett észre egy katonaruhás, sötét alakot, aki éppen a levetett ruhák után nyujtotta ki kezét. Sikoltására a mérnök felugrott, mire a titokzatos katona macskaüggyességgel vetette ki magát az ablakon, hol három mezitláb társa várta. Valószínűleg ezek emelték be az ablakon is. Románul beszélnek. Rendőrségi vélemény szerint ugyanezek a csavargók ugyanez éjjel hasonló módon lopták el egy városi pék és Müller postatiszt ruháit is. A nyomozás folyik.

— **Az Ujság brassói kiadóhivatala: Elekes-hírlap-iroda, Kapu-u. 32. Előfizetéseket, hirdetéseket fölvesz, reklamációkat elinté.**

Napoleon katonája,
Mit is hordott tarsolyába?
Ugy bizony, marsallbotot.
S mit hord máma minden
[ember?
Sorsjegyet, mellyel villát nyer.
Több ez mint a marsallbot,
Villasorsjegy Siroccónál,
Többet ér minden bankónál.

* Nemzetközi jelentősége van az aradi országos árumintavásárnak. Beszámoltunk már arról, hogy az aradi országos árumintavásár arányai messze meghaladják az eddig Romániában megrendezett árumintavásárak arányait, most örömmel kell beszámolnunk arról, hogy az aradi árumintavásár nemzetközi viszonylatokban is jelentőségre tett szert. Ezt nemcsak az a szerencsés körülmény okozza, hogy az árumintavásáron a legnagyobb külföldi világcégek is részt vesznek az e célra általuk külön épített pavillonban, hanem a látogatóknak a külföldről való várható tömeges felvonulása is. Különösen a Balkán területéről és a közelfekvő államokból várható nagyobb tömegekben a látogatók felvonulása.

* A marokkói hadszíntérről. Abd el Krim elhatározta, hogy békét köt a franciákkal. A béke első alapfeltétele, hogy a francia csapatok kötelezik magukat arra, miszerint szabad utat engednek a marokkóiaknak, hogy a kolozsvári Lőrincz és Tóth hatóságilag engedélyezett végeladásán mindnyájan testületileg megjelenhessenek. A franciák közismert gavallériájuktól vezettetve minden további nélkül belemenek ebbe a reájuk nézve igen súlyos feltételbe, sőt értesülve a cég hihetetlenül olcsó áraitól bejelentették, hogy többé nem pártolják a drága párizsi hazai ipart, nem ők maguk is idejönnek kivétel nélkül szükségleteik beszerzése végett.

* Ön szép lesz, ha a csodás hatású Földes Margit krémet használja. Csodás hatású arcszépítő és finomító a Földes Margit kréme. Zsiratlan, ártalmatlan, rögtön szépit a világhírű Földes Margit kréme.

* Angol, francia, magyar, német, román fordítások készülnek Str. Regina Maria 36. telefon 4—46.

60 LEJ HAVONTA

az olvasási díj!

Király János kölcsönkönyvtárában,
mely a legújabb regényekkel kiegészítve
megint megnyitott.

Sorsolás

a kolozsvári városházán,
délután 4 órakor, az 5. számú első emeleti teremben.

Visszavonhatatlanul
július 29-én.

Három bizalmiférfit választ a jelenlévő közönség a maga köréből, kik a sorsolást ellenőrzik. Dr. Cosma János közjegyző, a városi és pénzügyi hatóságok képviselői végzik a húzást. — A nagyközönséget felkérjük, minél nagyobb számban jelenjen meg és ellenőrizze a sorsolást.

A sorsolás rendje:

1. a hivatalos bizottság megalakul.
2. Bizalmiférfiak választása.
3. A sorsjegyek számának számbavétele és urnába helyezése a közjegyző által és a hivatalos bizottság és a bizalmi férfiak ellenőrzése mellett.
4. Az egytől negyvenig bezárólag kihuzott számok egyenként 200 lej nyerne.
5. A negyvenegyől nyolcvanig bezárólag kihuzott számok egyenként 300 lej nyerne.
6. A nyolcvanegyől kilencvenig bezárólag kihuzott számok egyenként 400 lej nyerne.
7. A kilencvenegyől kilencvenötig bezárólag kihuzott számok, egyenként 800 lej nyerne.
8. A kilencvenhatodiknak, kilencvenhetediknek és kilencvennyolcadiknak kihuzott számok, egyenként 1000 lej nyerne.
9. A kilencvenkilencediknek kihuzott szám 5000 lej nyer.
10. A századiknak kihuzott szám 10.000 lej nyer.
11. A százegyediknek kihuzott szám nyeri a főnyereményt: a másfélmillió lej értékű Tordai-ut 25. szám alatti főuri emeletes villát, telekkel.

Vásárolni vidéken csakis
július 25-ig,
Kolozsváron pedig július
28-ig lehet.

Később már szerencsáját elszalasztotta!
Siessen a vásárlással, mert
elkésik!

SIRCO

Cluj, Str. Regina Maria 14.

KÖZGAZDASÁG

Az Ipari Hitelintézet nem nyújt hitelt a kisiparnak bankközvetítés nélkül

Midőn az Ipari Hitelintézetet megalakították, az alapítók szeme előtt csak a nagyipar hiteligenyeinek kielégítése lebegett. Ez az intézet volt hivatva arra, hogy a nagyipar és a Banca Nationala között a közvetítő szerepet vigye, mert a Banca Nationala alapszabályai tiltják, hogy közvetlenül magáncégeknek nyújtson kölcsönt. A hitelintézet működése óta tényleg minden közvetítő bank közbenjött nélkül folyósított hitelt a nagyiparosoknak és bár a nagyipar összes hiteligenyeit nem tudta kielégíteni, működése mégis jótékony hatással volt a nagyipar fejlődésére.

Látva ezt, a közép- és kisiparosok maguk is akciót indítottak, hogy a kedvezményes kölcsönhöz, bármilyen kis mértékben is hozzá juthassanak. Legnagyobb meglepetésükre azonban azt a választ kapták, hogy csakis közvetítő szerv útján folyósítanak számukra hitelt.

A kolozsvári kisiparosság hitelszövetkezet felállítását tartotta a legalkalmasabbnak e közvetítő szerep betöltésére. Korlátlan felelősségű szövetkezet létesítéséről volt szó, amelynek üzletrészjegyzésében a kisiparosok zöme mindenesetre részt vett volna. Pesszimiztikus számítás szerint is összegyűlt volna mintegy kétfélmillió lej saját tőke.

A kolozsvári ipartestület, amelynek kezdeményezésére indultak meg a hitelszövetkezet szervező munkálatai, közvetlen tárgyalásokat folytatott le az Ipari Hitelintézettel. E tárgyalások folyamán a kisiparosság kívánalmait minden vonalon visszautasították.

Kereskedők panasza az új zárórarendelelet miatt. A munkaügyi miniszter tegnap közzétett zárórarendelete még mindig izgalomban tartja kereskedőinket. A homályos rendelet ugyanis bő alkalmat ad a rendőri közegeknek, hogy a rendeletet tetszésük szerint értelmezzék. Tegnap például Kolozsvárt a Monostori-uton rendőrök járták végig az üzleteket és minden üzletet már este hét órakor bezárásra kényszerítettek. Nemkülönben szigorúan betartották a Széchenyi-téren a déli kétértés szűnetet és addig a piaci árusok zavartalanul árulhattak. Bukarestben vasárnap a nyári étermeket mind bezáratták a rendeletre való hivatkozással. A kolozsvári rendőrség a munkaügyi miniszter rendeletét hirdetményileg még nem léptette életbe és emiatt a kereskedők még ma sem tudják, hogy mihez tartásuk magukat. A kereskedelmi és iparkamara elhatározta, hogy vasárnap, július hó ötödikén d. e. 10 órára nagygyűlést hív össze és erre meghívja egy a munkaügyi felügyelőséget, mint a rendőrprefekturát. E gyűlésen a kereskedők és iparosok kívánságait jegyzőkönyvre veszi és még hétfőn küldöttséget menteszt a munkaügyi miniszterhez a rendelet megfelelő kiegészítése érdekében. A rendőrprefektura megígérte, hogy addig is, amíg e memorandumra érdemleges válasz érkezik, az eddig érvényben levő rendelkezéseket fogja alkalmazni.

Vámközvetítő irodát állított fel a CFR. Kolozsváron. A C. F. R. kolozsvári igazgatóságának kereskedelmi osztálya a kolozsvári pályaudvaron vámközvetítő állomást állított fel. A vámközvetítő elsősorban és főképpen azoknak az áruknak a vámolását intézi el felek számára, amelyek átmeneti szállítmányok és rendeltetési helyük nem Kolozsvár, de vámolás végett a kolozsvári vámhivatalhoz vannak irányítva. Foglalkozni kíván azonban a Kolozsvárra érkező áruk vámolásának közvetítésével is. A vámközvetítő hétfőn megkezdte munkáját. Eddig a C. F. R.-nek csak a határállomásokon volt ilyen vámközvetítője, most szükségesnek látták Kolozsváron is a megszervezését. A vámközvetítő hivatal a tarifálisan megállapított díjakat szedi a közvetítésért.

Jutalom az adóhátralékok behajtására. Bukarestből jelentik: A pénzügyminiszter, hogy a hátralékos adók behajtását szorgalmazza, jutalmat ígért a jegyzőknek a behajtott adók után. Rendelete szerint az adóhátralék ötven százalékanak behajtása után 150 lej, hetvenöt százaléka után 250 lej és száz százaléka után 300 lej jutalmat fognak kiosztani.

Életbelépt az idegenek ellenőrzéséről szóló törvény. A munkaügyi miniszter rendeletet adott ki, amely az idegenek ellenőrzéséről szóló törvényt teljes egészében július hó elsején lépteti életbe. A rendelet szerint minden olyan vállalatot, mely idegen állampolgárt fogad szolgálatába, köteles e körülményt a szolgálatába lépéstől számított három napon belül az illetékes munkaügyi felügyelőségnek bejelenteni, ellenkező esetben minden idegen állampolgár alkalmazott után ötszáz lej pénzbírságot fizet. Ugyanilyen

Az Ipari Hitelintézet igazgatósága azt az álláspontot vallotta magáénak, hogy bankok útján osztja ki a kisiparosságnak szánt kölcsönöket. Másrészt abba sem volt hajlandó beleegyezni, hogy egy évre folyósítsa a kölcsönöket, hanem a nyújtandó kisipari hitelek visszafizetése egy fél éven belül lenne kötelező.

A bankok szerepét a kisipari kölcsönök folyósítása körül nem tartjuk a legszerencsésebb megoldásnak. A kisipari hitelszövetkezet igazgatósága a kisiparosok köréből alakult volna meg, akik a legjobban el tudták volna bíráltni a hiteligenylok anyagi megbízhatóságát, a kezelési költségek az iparosság számára maradtak volna meg s azonkívül a hitelszövetkezet felállítására erős impulzust adott volna egy, a kisiparosság körében meginduló szövetkezési mozgalomnak.

Az Ipari Hitelintézet megoldási javaslatát ellen-szenyvel fogadja a kisipar. A pénzügyintézetek közbelépése, a bankgarancia, bekebelezés stb. csak hosszadalmas torturának teszi ki a hiteligenyloknek. Azonkivül — és ez a legnagyobb baj — fél éves kölcsönnel mihez sem kezdhet a kisiparos. Ilyen rövid idő alatt a kölcsönön beszerzett, nyersanyagot még feldolgozni sem tudja, nemhogy értékesíthesse. Épp ezért általános vélemény, hogy alig fog akadni kisiparos, aki igénybe venné az Ipari Hitelintézet kölcsönét. Remélni szeretnők, hogy az Ipari Hitelintézet találni fog olyan megoldási módozatot, amely által valóban segédkezet nyújthat a kisipar fellendítéséhez.

büntetéssel sújtják a munkaadót akkor is, ha az alkalmazásba fogadott munkások iratai nincsenek rendben. Ez utóbbi rendelkezés csak azokra a munkásokra vonatkozik, akik a törvény életbeléptetése után állottak munkába.

A hánsági gabonapiac. Temesvári tudósítónk jelenti: A régi gabonakámpány véget ért és az új gabonában megkezdődtek az üzletkötések. Új búzát métermázsánként 1050 lejes áron kínálnak augusztusi szállításra, a malmok 1025 lejt ajánlanak és ilyen áron kötöttek is néhány üzletet. Régi búzát még meglehetősen nagy tételekben kínálnak 1350 lejes áron, de nincs iránta semmi kereslet. A rozs mázsája 1000 lej, a zab 750 lej. Az új árpa már piacon van. Mázsánként 570—580 lejes áron történtek kötések ab állomás. A tengeri üzlet lanya. Prompt áru mázsája 515—520 lej ab állomás, július második felére 520—525 lej. Repce mázsája 1470—1480 lej ab állomás. A hideg, esős időjárás kedvezőtlenül hatott a búzakereslet fejlődésére. Az árpát lekaszálták, több helyen ki is csépezték. A cséplési eredmény úgy mennyiség, mint minőség tekintetében kielégítő. A zab fejlődésére az esős idő kedvező hatással volt. A kukorica szépen fejlődik.

BÁRD, MORAVETZ, NÁDOR ÉS RÓZSAVÖLGYI

albumok 180—200 lej vala- kaphatók
mint az összes zeneművek KIRÁLY JÁNOS
zeneműkereskedésében, Főter 15. sz. (Plebánia-épület)
Legkedveltebb operák 80—100 lejig.

TENNIS

NADRAG, LÜSTER SACCO,
VÁSZON RUHÁK

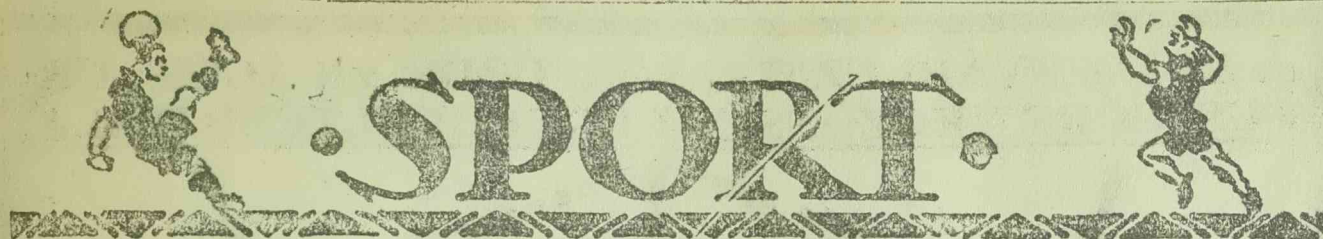
NEUMANN M.
CÉGNÉL CLUJ, PIATA UNIRII 14.

GYÖRGYPÁL

luxus- és autóbusz karosszérei a leg-
szebbek, legtartósabbak és legolcsóbbak.

Rövid idő alatt készülnek. Meghívásra személyesen
mutat be terveket. Cluj, Str. Marasesti (Krizsai-u.) 7.

Románia tenniszbajnokságai

A kedvezőtlen időjárás dacára sikerült a Bukarestben megtartott országos bajnoki versenyeket legnagyobb részben lebonyolítani.

A férfi egyes országos bajnokságot (román állampolgárok részére) a védő dr. Lupp György, a Kolozsvárt is versenyzett aradi játékos, nyerte meg Buneaval szemben. A férfi párosban (országos) már csak a Lupp—Roman és a Stern—Baldorin pár áll. Előbbiek győzelme a valószínűbb.

A nemzetközi férfi egyes bajnokságban külföldi versenyző nem indult, így a legnagyobb valószínűség szerint ismét a Romániában élő San Galli lesz a bajnok. A női nemzetközi egyes favoritja az országos bajnok Goleseuné.

A nemzetközi férfi páros bajnokság valószínűleg a San Galli—Roman pár zsákmánya lesz.

Részletes eredmények:

Férfi egyes országos bajnokság: Döntő: Dr. Lupp György győz Bunea ellen 2:6, 7:5, 6:4, 6:2.

Férfi páros országos bajnokság: Elődöntő: Lupp—Roman pár győz Rosetti—Bunea pár ellen 6:3, 5:7, 7:5, 9:7. Stern—Baldorin pár győz a Pulieff—Krupensky pár ellen 8:6, 6:4, 1:3, w. o.

Férfi egyes nemzetközi bajnokság: Elődöntő: San Galli győz Krupensky ellen 6:0 6:2. Roman győz Rosetti ellen 6:1, 3:6, 6:1. Lupp győz Teodorovszky ellen.

Női egyes nemzetközi bajnokság: Elődöntő: Ghicáré győz Stefanescu k. a. ellen 7:5, 2:6. Butulescuné győz Donicic ellen 6:2, 6:3. Marcoviciné győz Fülöppné ellen 2:4, 6:4, 6:2. Goleseuné győz Caracosteané ellen 6:2, 6:0.

Férfi páros nemzetközi bajnokság. Második forduló: San Galli—Rosetti pár győz Dinculescu—Marcovici ellen 6:2, 6:4. Lupp—Roman pár győz Rotter—Volgonber pár ellen 6:2, 6:4. Pulieff—Krupensky pár győz a Mandl—Jacobs pár ellen 6:0, 6:4.

Störzbach győzelme Bécsben. Störzbach, a bukaresti Olimpia tagja, ki jelenleg Bécsben folytatja tanulmányait, a Vienna által rendezett atlétikai versenyen megnyerte a távolugrást 662 cm. eredménnyel.

Románia a wimbledoni tenniszterén. A wimbledoni tenniszversenyeken, a világ legelső tennisz játékosai közt Románia is képviselve volt a londoni követségen hivatalnokoskodó Misu által. Misu a férfi egyes bajnokság folyamán az angol Meldontól 7:5, 6:4, 6:3 arányú vereséget szenvedve a további küzdelemből kiesett.

Kehrling újabb győzelme Wimbledonban. A wimbledoni versenyek férfi páros elődöntőjében a Kehrling—Morpurgo pár újabb győzelmet aratott, ezúttal a Rice—Garland angol játékos-pár fölött 8:6, 6:4, 7:5 és 6:2 arányban. Kehrling a vigaszdíjban is győzött az angol Thurnbul ellen 6:5 és 6:4 arányban.

Bukaresti futballeredmények. Tri-kolor—Coltea 3:1 (0:0) bajnoki.

Diana—Vulcan 1:1 II. o. bajnoki.

Tri-kolor—Sp. Studentesc 2:1 kupa.

Olimpia—Prahova 1:1 barátságos.

A pentatlon versenyekről. A pentatlonnak a bajnoki versenyek közé való felvétele és az első román pentatlon bajnokságnak az Erdélyi Kupa vándordíjjal együttesen való eldöntése alkalmából azt hisszük érdekelni fogja a közönséget a pentatlon versenyek története. A modern olimpiádok közül a második athenin szerepelt először a pentatlon, mikor is gerely-

vetés, távolugrás helyből, antik diszkoszvetés, 200 méteres futás és birkózás számokból volt összetéve a verseny. A győzelmet a svéd Mellandernek sikerült megszereznie a magyar Mudin István előtt. A verseny a birkózáson dőlt el, a hol az összes északi versenyzők lefeküdtek a könnyű termetű Mellandernek, aki így csak Mudintól szenvedett vereséget. Mudin az összes ellenfeleit két vállra tette.

A londoni olimpiádon nem szerepelt a pentatlon és csak az 1912. évi stockholmi olimpiád programjába vették azt fel újra és pedig a mai formájában: távolugrás, gerelyvetés, diszkoszvetés, 200 m. futás és 1500 m. futás. A versenyt minden idők legjobb all round atlétája, a később professzionistává nyilvánított indián Torpe nyerte meg hihetetlen eredményekkel.

A stockholmi olimpiád óta állandóan szerepel a pentatlon az olimpiádok programján. Nem érdektelen adat az sem, hogy a párisi olimpiádon másodikként helyezett Somfay Elemér pontszám szerint 3800 pontot ért el, míg az Erdélyi Kupát nyerő Virgil pontjainak összege 2659 volt, tehát Somfay bármelyik 4 számból több pontot ért el, mint a hétfői győztes.

TŐZSDE

Zürichben a lej: 2'40, Párisban: 10'25

Kolozsvári piac egész nap flott volt, kevés üzletkötéssel. Tegnap délután 6 óráig a következő jegyzések történtek:

Zürich 42'62½—42'55, London 1067—1064, Newyork 217'75—217'25, Páris 986—980, Miláno 7'65—, Prága 650—648, Budapest 3'25—3'28, Bécs 30'80—30'75.

Bukaresti zárlat július 1-én: Deviza: Páris 9'93, London 1065, Newyork 218—, Italia 780, Svájc 4250, Bécs 3085, Prága 645. Valuta: Napoleon 810, márka 51—, léva 1'47, török font 113, angol font 1052, francia frank 10'40, sv. frank 41—, olasz lira 790, drachma 366, dinár 370, dollár 217, lengyel márka 4050, osztr. kor. 31—, magyar kor. 3050, cseh korona 6'45.

Zürichi zárlat július 1-én: Berlin 12272, Amsterdam 20630, Newyork 51525, London 2504—, Páris 2307, Miláno 176250, Prága 1525—, Budapest 7250, Belgrád 900—, Bukarest 240—, Varsó 99½, Bécs 72'55.

MOST van alkalma minden hölgynek a nyári szükségletét olcsón beszerezni

LŐRINCZ & TÓTH

cégnél a Főtéren hatóságilag engedélyezett

VÉGELADÁS VAN

Uj bérlők a jövő évadban. A régi bérlők elővételi joga már lejárt, így tehát július 1-étől, szerdától kezdve már az új jelentkezők igényét elégítheti ki a titkári iroda. Minthogy a régi bérlők csaknem kivétel nélkül fenntartották a jövő évadra is helyüket és rengeteg új jelentkező kívánt bérelni, egész bizonyos, hogy a jövő évad bérléte sokkal nagyobb lesz, mint volt a most végződött évadé. A bérlétkötéseket július 5-én zárja le végleg a színház titkári irodája.

IRODALOM-ÉS-MŰVÉSZET

Színészet Székelykeresztúron. Gáspár Jenő jól szervezett társulata június hó 28-án kezdte meg három hétre hirdetett előadásait. A „Három grácia” és a „Hattyu lovag” c. operettekkel mutatkozott be az együttes és örömmel állapíthatjuk meg, hogy a társulat e kis várost felülmúló igényeket is kielégítő, kitűnő előadásokat produkált. Pintér Böske, Gálffy Annuska, Felhő Ervin, Csóka József és mások máris a közönség kedvencei lettek. A színházi szezon végével ideérkezett társulatot a közönség nem támogatja a megérdemelt látogatással, de remélhető, hogy az eddigi kitűnő előadások után a magyar kultúra támogatásában mindig előjáró kis város és vidékének a sokkal gyengébb társulatokkal szemben is megszokott támogatása ezúttal sem marad el.

Az Unió kényszereregyezési tárgyalásait szeptemberre halasztották. Budapestről jelentik: Csiky Károly dr. törvényszéki bíró, aki az Unió r.-t. kényszereregyezéseit vezeli, ezeknek tárgyalását szeptember 12-ére halasztotta. A Király-színház, a Magyar Színház és a Belvárosi színház jövő szezonját mindenképp biztosítani kell s értesülésünk szerint eddig Lázár Ödönnek a Király-színházra vonatkozó bérletajánlata az, amelyikről hamarosan dönteni lehet.

Zágoni-Szabó Lili nagyváradi képképzőművész. Az erőstehtetű fiatal erdélyi festőművész kedden zárta be Nagyváradon nagyszerű képképzőművészetét. A nagyváradi városi tanács a kiállítás két legszebb képét, a „Vasárnap délután” és a „Templom előtt” c. festményeit vette meg. A kiállításról még megmaradt képei a kolozsvári „Artá”-ban holnaptól kezdődőleg egy héttel tekinthetők meg.

A kolozsvári Magyar Színház heti műsora:

Csütörtök: Lakmé. (Baranyay Jolán és Rózsa Ily fellépésével. Sorozatszám 272).

Péntek: Lengyelvér. (Lengyel Irénnek, az aradi színház primadonnájának vendégjátékával. Sorozatszám 273).

Szombat d. u. 3 és fél órákor: Hoffmann meséi. (Mérsekkelt helyárrakkal. Baranyay Jolán fellépésével. Sorozatszám 274).

Szombat este: Marinka a táncosnő. (Lengyel Irénnek, az aradi színház primadonnájának és Berky Józsefnek vendégjátékával. Sorozatszám 275).

Vasárnap d. u. 3 és fél órákor: Ripp van Winkle. Operettrepreiz Baranyay Jolán fellépésével. Mérsekkelt helyárrakkal. Sorozatszám 276).

Vasárnap este 8 és fél órákor: Nótás kapitány. (26. odaszor. Pintér Böske vendégjátékával. Neményivel, Ihásszal, Tompával, Leöveyvel. Sorozatszám 277).

A színházi iroda hírei

Lakmé és Hoffmann meséi. Az a heti műsoron két operaelőadás szerepel: Csütörtökön este Delibes „Lakmé”-ja kerül színre Baranyay Jolánnal, Rózsa Ilyvel, Takács Mihállyal, Virágh Lajossal a főszerepekben. Szombaton pedig népszerű operaelőadás lesz. Délután fél négy órai kezdettel olcsó helyárrakkal a „Hoffmann meséi” fog színrekerülni.

Lengyel Irén és Berky József vendégjátéka. Az aradi és temesvári színház dédelgetett operette-primadonnája, Lengyel Irén, ennek a hétnek két estéjén fog a kolozsvári magyar színházban vendégként fellépni. A kitűnő művész két legbrilliansabb szerepét fogja eljátszani, pénteken a „Lengyelvér” női főszerepét, szombaton pedig a „Marinka a táncosnő” címszerepét. A szombati előadás érdekességét fokozza az, hogy a kolozsvári közönségnek sok éven át kedvenc színésze: Berky József is fel fog lépni. Berky József egyébként hétfőn is fellép a „Kék mazur”-ban.

Ripp van Winkle. Vasárnap délután félnégy órákor az operette-irodalom egyik klasszikus gyöngye, a régóta nem adott „Ripp van Winkle” kerül olcsó helyárrakkal színre, Virágh Lajossal a szabad vadász szerepében és Baranyay Jolánnal Lisbeth szerepében.

Pintér Böske vendégjátéka. Pintér Böske a legközelebbi napokban két leghíresebb szerepét fogja vendégként eljátszani. Vasárnap este a „Nótás kapitány”-ban Hohenau grófnőt, kedden este pedig az „Elssler Fanny” címszerepét.

HATÓSÁGILAG ENGEDÉLYEZETT

VÉGELADÁS

LŐRINCZ & TÓTH

CÉGNEL

LORINCZ & TOTH

CÉG TELJESEN FELOSZLIK

A BEREDEZÉS FLADÓ

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések árai: Minden szó 3 lej Vastagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Állástkeresők részére 20 szóig 30 lej. Előfizetőknek minden szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej, jelíges levelet hárminc napig őrizünk meg.

AZ „UJSÁG“-RA

előfizetni, hirdetések és apróhirdetések feladni a következő helyeken lehet:

CLUJ-KOLOZSVÁR: Kiadóhivatal Deák Ferenc-utca 35.

Friedmann könyvkereskedő, Főter.

NAGYVÁRAD: „Ardeal” ügynökség, Uri-utca.

SZATMÁR: Szamos hírlapiroda: Dácia-szálló udvarán.

MAROSVÁSÁRHELY: Csörgő Tamás és Tarsa, Főutca 35.

ARAD: Löbl hírlapiroda.

TEMESVÁR: Pál György szerkesztőségi és kiadóvezető.

A. B. C. hírlapiroda.

BRASSÓ: Elekes hírlapiroda, Kapu-utca 32. sz.

LEVELEZÉS

„Stetoskop” jelígre levél van, a kiadóban, kérem átvenni. 0101

„Megértés” jelígre levél van, kérem átvenni. 827

ÁLLÁST KERES

Perfekt francia varrónő uriházakhoz ajálkodik. Kalandos-u. 8. 825

ALKALMAZÁS

Munkásleányok kerestetnek a „Kristály” gőzmosógégyárban. 820

Gépmunkások felvétetnek a „Transylvania” bútorgyárban, Brétfű.

Fiatal leány, ki varráshoz is ért, könnyebb házi-teenődk elvégzésére lakás, kózztal, fix fizetéssel alkalmazok. — „1.000 jelígre”, a kiadóba. 822

LAKÁS

Nyári kertes lakást, konyhával villanegyedben, 1—2 hónapra keresek. Tungram. Kómálalja-u. 25.

Egy szép butorozott szoba kiadó. Cím: Str. Lunei 58. 824-a

ADÁS-VÉTEL

Gőzgépet, 10—12-öst keresek megvételre. Ajánlatokat Moldován Emil Cluj, str. Andrei Mureșanu 4. címre kérek.

TÜZIFÁT

aprítva vagy ölenként legutányosabban házhoz szállít

Hertz és Grosz

a Hitelbank áruaktár telephelyén

CLUJ

Piața Gărei No. 3

Telefon 280.

Mielőtt könyveit eladja, azonnal értesítse az **ANTIQUÁRT**, mert elvan ismervé, hogy legmagasabb árat fizet könyvekért.

KIARUSITUNK

nagy tömeg

KÖNYVEKET

10 darabonként 100 lejért. Cluj C. Reg. Ferd. 102.

VEGYES

Ebéd-vacsora naponta 33 Lei. Esperanto-étterem. Cluj. 810

Mindenemű női és gyermekruha varrást elvállalok a legutányosabb árban. Csaba-utca 13.

FIZETÜNK

minden hirdetés áránál magasabb árt valódi keleti gyöngyökért, briliáns és gyémánt ékszerekért, arany, ezüst és platínát, valamint régi műfogakat világgpiaci áron váltok be.

Ezüst dísz tárgyakat és arany ékszereket a legutányosabban árusítok.

VÁZSONYI

Cluj, Reg. Ferdinand 17. sz. Transylvania szálloda épületében. R. Mosse.

Ha Ön
művész

Blondel

és más kereteket óhajt venni, okvetlen keresse fel

SOMLYAI MIHÁLY

keretkészítő és aranyozó műhelyét Kolozsvár, Str. Iuliu Maniu 7. szám alatt.

Üveg áruháza

Kossuth Lajos-utca 4. sz.

MINDENEMŰ

BUTORT

GYÁRI ÁRON

vásárolhat a Műasztalosárugyár részvénytársaságnál

Tekintse meg a mintatermeit Strada Gh. Barițiu 28. szám alatt.

A KOLOZSVÁRI CZELL SÖRFŐZDE VILÁGOS „URSUS” SÖRE A KÖZÖNSÉG LEGKEDVELTEBB ITALA.

Össze nem tévesztendő más gyárt-
elnevezésű SÖR az eredeti és
közkedvelt KOLOZSVÁR-MONOSTORI SÖR
mánu CZELL elnevezésű
sörökkel, mert csak az

URSUS

FIGYELEM!

Legolcsóbban vásárolhat órákat, ékszereket, alpacca és valódi ezüst ajándéktárgyakat

GRÜNFELD
órák és ékszerész

CLUJ

Wesselényi M.-u. 21.

Arany, ezüst beváltás és briliáns kövekért a legtöbbet fizetnek.

20—24% -os

**pénz-
kölcsonöket**

betáblázásra, kézizálogra, váltóra a leggyorsabban szerezz az „ATLAS”-IRODA, DÁVID FERENC-U. 7.

CIPÉSZEK

FIGYELMÉBE

15—20 cipész

azonnali alkalmazást

kaphat a Cooperativa Meseriașilor Români din Cluj műhelyében, Str. Pata 116. szám alatt.

Hirsch Aladár

c i p é s z m e s t e r

értesíti üzletfeleit, hogg műhelyét áthelyezte a Strada DACIA (RADÁK-UTCA) 5. SZÁM ALÁ, saját házába. Minden megrendelést a legdivatosabban és bolti árnál 10%-kal olcsóbban készíti.

Orvosi kozmetikai intézet

Cluj, Str. Saguna 24. sz. (volt Bartha Miklós-u.)

A napokban nyílik meg Calea Regele Ferdinand (volt Wesselényi Miklós-utca) 23. szám alatti saját házában

FIGYELEM! ÚJ ÜZLET

BENKŐ TESTVÉREK

mészáros-, hentes- és csemegeüzlete.

A közönség legkedveltebb itala a

TORDAI SÖR

Gyár: Turda

Telefonszám: 5.

Főraktár: Cluj,

C. Dorobanților 11. Tel. 394.

Szedte a „Viața” nyomda és nyomtatott a „Concordia” körforgógépén, Cluj-Kolozsvár. Felelős kiadó: Juricskay Barna igazgató.